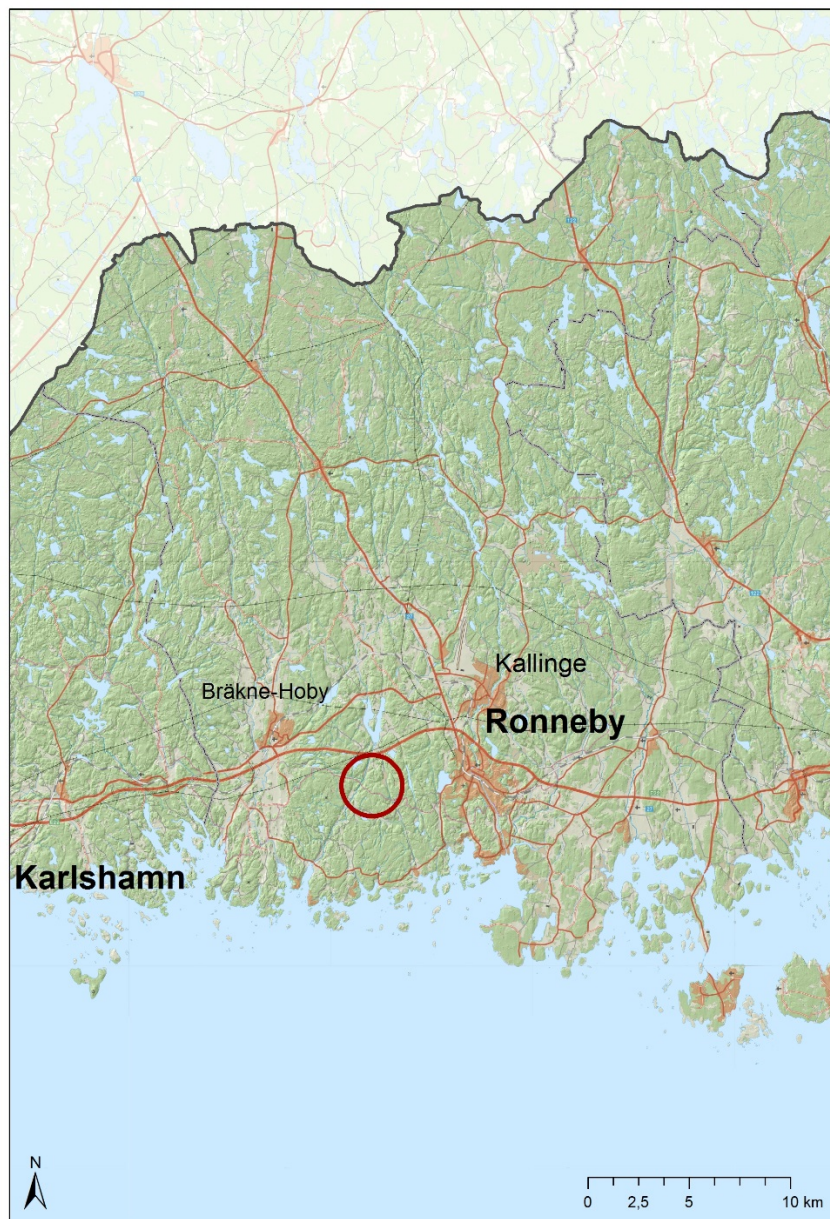

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410039 Åbacka

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410039 Åbacka**

Kommun: Ronneby

Områdets totala areal: 28,6 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Staten (Naturvårdsverket).

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 - Taiga

9080 - Lövsumpskog

9110 - Näringsfattig bokskog

9130 - Näringsrik bokskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Åbacka bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena i Åbacka är barnnatureskogen (taigan) och den bokdominerade natureskogen, med dess flora och fauna. Inom området har avgränsats två nyckelbiotoper på sammanlagt 13 hektar. Ett flertal rödlistade arter av vedinsekter och lavar har påträffats. Åbacka är naturreservat (Wallanders Åbacka).

Beskrivning av området

Åbacka är beläget vid Vierydsån omkring 5 km från kusten. Områdets östra del utgörs av tall- och grandominerad barrnatskog (taiga) med inslag av enstaka äldre rönn, ek och björk. Förekomsten av taiga utgör en naturligt etablerad sydlig utpost inom den kontinentala delen av Blekinge. Väster om barrskogen finns ett hygge som tidigare varit granplanterat (granarna borttröjda 1999-2000) och som enligt gällande skötselplan ska föryngras med ädellövskog eller blandlövskog. I områdets västra del finns bokdominerad ädellövskog med inslag av gran. Åbacka innehåller även mindre ytor med lövsumpskog och näringsfattig bokskog. Vierydsån utgör gräns i väster. Den gamla medeltida färdvägen "Kongsljiden", som här sammanfaller med Blekingeleden, tangerar områdets södra gräns.

Vad kan påverka negativt

- Skogsbruksåtgärder i anslutning till området som leder till ökad fragmentering av biotoper, vilket försvårar arters spridning och kan ge ändrat mikroklimat för arter.
- Avsaknad av skogsbrand i barrnatskogen vilket bland annat innebär brist på viktiga strukturer och funktioner som nybränd ved och mark.
- Brist på död ved i alla former. Den döda veden är en förutsättning för flera arter av svampar och insekter.
- Ökad graninvandring i områdets västra del, som skulle kunna konkurrera ut ädellövträd och försvåra föryngringen av sådana.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Området är avsatt som naturreservat sedan 1999, med en skötselplan från samma år, och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen Blekinge.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9010 - Taiga**

Areal: 6,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Åbacka ligger i kontinental zon, bara några kilometer från kusten. Barnaturskogen utgör en sydlig utpost av naturligt föryngrad granskog längs Vierydsån. Kärleväxtfloran är artfattig och av hedtyp, mest blåbärs- och lingonris. Gran dominerar, men med inslag av tall, björk, ek och rönn. Enstaka äldre grova ekar med signalarter som bårdlav och rostfläck förekommer i området. Den orörda skogen omges av produktionsskog av barr- och blandlöv.

Bevarandemål

Arealen taiga ska vara minst 6,2 hektar. Skogen ska utvecklas genom naturlig dynamik. Naturliga processer som åldrande och avdöende av träd leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsstadier och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av exempelvis stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. De typiska fågelarterna spillkråka och mindre hackspett ska ha möjlighet att häcka i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men den begränsade arealen gör att det kan vara svårt att upprätthålla på lång sikt.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Inom Åbacka finns två små ytor med naturtypen lövsumpskog. Sumpskogen domineras av klibbal. En del träd har socklar. I fältskiktet förekommer bland annat gullpudra.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog ska vara minst 0,5 hektar. Naturliga hydrologiska processer i mark och i vattenmiljön ska påverka skogens dynamik och struktur. Lövträd ska utgöra ett dominerande inslag och det ska finnas liggande död ved och stubbar samt enstaka stående döda eller döende träd. I området ska även finnas träd med socklar och enstaka träd med hackspettsbohål. Den typiska arten gullpudra ska förekomma i en livskraftig population.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott men den begränsade arealen gör att det kan vara svårt att upprätthålla det på lång sikt. Invandrande gran kan komma att utgöra ett hot och bör därför röjas bort.

9110 - Näringsfattig bokskog

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I områdets norra del finns en mindre yta med naturtypen näringsfattig bokskog.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,2 hektar. Åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Bok ska vara dominerande trädslag. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat, och det ska finnas ett stort inslag av död ved i olika nedbrytningsstadier. Gran ska inte tillåtas i sådan omfattning att de skadar biologiskt gamla och värdefulla träd i området.

Bevarandetillstånd

Området är inte basinventerat i fält men bevarandetillståndet bedöms vara gott. Den begränsade arealen gör att det kan vara svårt att upprätthålla det på lång sikt. Skogen behöver åldras och med tiden skapas större åldersspridning och mer död ved. Förekomsten av karaktäristiska och typiska arter behöver följas upp.

9130 - Näringsrik bokskog

Areal: 8,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I västra delen av Åbacka finns ett område med boknatskog som klassats som näringsrik bokskog. Den innehåller rikligt med grova träd, hålträd, lågor och spärrgreniga träd. Ett flertal rödlistade arter har påträffats bland annat bokvårtlav, rosa lundlav, kort parasitpik och bokkantlav. Fältskiktet är artrikt med arter som blåsippa (rikligt), lundslok, tandrot, myskmadra och lundviol. Fågelarter som mindre hackspett, spillkråka och pärluggla häckar eller har häckat i området.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 8,5 hektar. Trädskiktet ska domineras av bok, samt vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas inslag av gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till ädellövträden. Död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar förekommer rikligt och man kan se träd med hackspettsbohål. Gran tillåts inte ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. De typiska arterna lundslok, tandrot, fällmossa och rosa lundlav ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott. Invandrande gran kan på sikt komma att utgöra ett hot och bör därför röjas bort.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-02-06).
- Länsstyrelsen i Blekinge Län. 1999. Beslut om bildande av naturreservatet Wallanders Åbacka i Ronneby kommun med tillhörande skötselplan. Dnr 231-5380-97.
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 1997. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 3830-1997 och N 3810-1997.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

